

Stuk 27

Bespreeknotitie BWO Glastuinbouw 31 maart

Aanleiding

In het BWO Landbouw van 18 maart heeft u het principe besluit genomen om de beprijzing voor de glastuinbouwsector te verhogen naar het voorgestelde tariefpad van Berenschot en Kalavasta. Naar aanleiding van dit BWO heeft u ons verzocht om de beleidspakketten verder uit te werken. Bij deze uitwerking zijn we ambtelijk tot twee samenhangende pakketten van principebesluiten gekomen. Deze principebesluiten kunnen tijdens de voorjaarsbesluitvorming worden ingebracht en met Glastuinbouw Nederland worden besproken op 10 april. Na de voorjaarsbesluitvorming zal aan Berenschot en Kalavasta worden gevraagd om een definitieve tariefstudie te maken, zodat in augustus de precieze parameters kunnen worden vastgesteld.

Beslispunt

- Naar welk pakket gaat uw voorkeur uit? Beide pakketten gaan uit van deelname van de glastuinbouw aan ETS2 via een opt-in en het met terugwerkende kracht afschaffen van de CO2-heffing glastuinbouw.
- In **pakket 1** komt er geen bijmengverplichting die van toepassing is op de glastuinbouw. Daarnaast bestaat het pakket uit een kostencompensatieregeling ETS2 per 1 januari 2029 en Actieprogramma Randvoorwaarden Energietransitie Glastuinbouw
- **Pakket 2** bestaat daarnaast uit een brede bijmengverplichting (75%) inclusief glastuinbouw per 1 januari 2027 en compensatie voor de ETS2-lasten en bijmengverplichting middels verlaging (nieuwe) verlaagde energiebelastingtarieven tot een aardgasverbruik van 10 mln. m3. Ook wordt per 1 januari 2031 een kostencompensatieregeling 2031 ingevoerd.

Toelichting

- Belangrijkste overeenkomst tussen beide pakketten is dat de glastuinbouw gaat deelnemen aan ETS2 via een opt-in. Hieruit resulteert een hogere CO2-beprijzing dan noodzakelijk om het restemissiedoel van de glastuinbouwsector te halen. Tegelijkertijd wordt hiermee ook een budgettaire opbrengst gerealiseerd.
- Belangrijkste verschil in beide pakketten is 1) hoe wordt omgegaan met de bijmengverplichting groen gas 2) hoe wordt gecompenseerd voor de "overshoot" op het doel van het Convenant Energietransitie Glastuinbouw en 3) welke ruimte resteert voor het verbeteren van randvoorwaarden.
- NB. Beide pakketten resulteren erin dat niet langer aan de HVP-afspraken van de tweede (gewijzigde) mijlpaal voor de energiebelasting wordt voldaan. Met de Europese commissie moet in gesprek worden gegaan over de mogelijkheid om deze mijlpaal opnieuw te wijzigen. Indien dit niet lukt, dan is het budgettair risico eenmalig 600 mln. euro.

Bijmengverplichting groen gas

- In pakket 1 komt er geen bijmengverplichting die van toepassing is op de glastuinbouw.

- In pakket 2 gaat de bijmengverplichting ook voor de glastuinbouw gelden, maar wel met een jaar uitstel en beperktere maatvoering (75% van het oorspronkelijk voorstel). Hiermee levert de glastuinbouwsector in pakket 2 een belangrijke bijdrage aan het bereiken van de (bredere) Nederlandse doelstelling voor de reductie van CO₂, extra inkomsten voor boeren en een reductie van stikstofuitstoot.

Compensatie "overshoot" Convenant Energietransitie Glastuinbouw

- Glastuinbouwbedrijven worden in beide pakketten voor de hogere CO₂-prijs van ETS2 in 2027 en 2028 gecompenseerd door het met terugwerkende kracht afschaffen van de CO₂-heffing glastuinbouw per 2025. Glastuinbouwbedrijven worden hiermee "direct" gecompenseerd conform eis Glastuinbouw Nederland. Hiermee hebben zij ook twee jaar langer de tijd dan afgesproken om te verduurzamen voordat beprijzing ingaat.
- Pakket 1 bereikt de resterende "directe" compensatie voor ETS2 door introductie van een kostencompensatieregeling per 1 januari 2029. Dit sluit aan bij de circa 1,5 jaar die naar verwachting nodig is voor de gesprekken met de Europese Commissie over de kostencompensatieregeling. Tegelijkertijd is de uitkomst van dit traject onzeker, met name vanwege het vraagstuk rondom staatssteun. Deze onzekerheid was eerder een struikelblok voor Glastuinbouw Nederland.
- In pakket 2 wordt de "overshoot" van ETS2 en bijmengverplichting gecompenseerd door de verlaagde energiebelastingtarieven voor de glastuinbouw in de eerste en tweede schijf te verlagen. Ook wordt een nieuw verlaagd tarief toegevoegd voor het aardgasverbruik tussen 1 en 10 mln. m³. Desondanks is er sprake van "gemiddelde" compensatie waarbij met name ketelbedrijven ruim gecompenseerd worden en bedrijven met WKK minder worden gecompenseerd. Deze effecten kunnen aan de hand van nadere berekeningen van Berenschot en Kalavasta en in overleg met Glastuinbouw Nederland worden geoptimaliseerd. Dit aangezien het hier vrij gestileerde voorbeelden betreft, waarbij er in de praktijk vaak sprake is van zowel WKK's als ketels op een bedrijf. De verlaging van de verlaagde energiebelastingtarieven moet genotificeerd worden bij de Europese Commissie.

Randvoorwaarden

- Uit pakket 1 resulteert per saldo een budgettaire opbrengst, vanwege de extra inkomsten van de opt-in ETS2. Hieruit wordt deels het Actieprogramma Randvoorwaarden Energietransitie Glastuinbouw gefinancierd.
- Pakket 2 past binnen de huidige budgettaire kaders, maar biedt minder ruimte voor het opvangen van toekomstige tegenvallers. Dit komt omdat het pakket geen budgettaire opbrengst genereert (voor bijvoorbeeld het Actieprogramma Randvoorwaarden Energietransitie Glastuinbouw) en omdat gedurende de looptijd van het Convenant Energietransitie Glastuinbouw er praktisch geen nationaal instrumentarium voorhanden is om de glastuinbouw te compenseren voor eventueel toekomstige "overshoot", mocht dit uit een toekomstige tariefstudie blijken.
- Beide pakketten bevatten een budgettaire envelop voor compensatie van de glastuinbouw vanaf 1 januari 2027. Deze envelop is ingebouwd omdat er binnen het inkomstenkader

verschillende uitgangspunten voor ETS2 worden gehanteerd. Op basis van deze envelop kunnen de komende periode met name de verschillen tussen de KEV en definitieve tariefstudie van Berenschot en Kalavasta worden overbrugd.

- Voor beide pakketten is nog goedkeuring van de Minister van Financiën vereist.

	Pakket 1	Pakket 2	Duiding
ETS2	Van toepassing op de glastuinbouw via opt-in	Van toepassing op de glastuinbouw via opt-in	Door de opt-in kunnen er extra ETS2 emissierechten worden verkocht wat een budgettaire opbrengst heeft.
Bijmengverplichting groen gas	Niet van toepassing op de glastuinbouw	Brede toepassing (incl. glastuinbouw), ambitie 75%, start 1 januari 2027	In pakket 2 is de bijmengverplichting ook van toepassing op de glastuinbouw, in pakket 1 niet.
CO2-heffing glastuinbouw	Met terugwerkende kracht afschaffen per 1 januari 2025	Met terugwerkende kracht afschaffen per 1 januari 2025	Biedt in 2027 en 2028 "directe" compensatie aan glastuinbouwbedrijven voor de "overshoot" van ETS2.
Kostencompensatieregeling	Kostencompensatieregeling per 1 januari 2029	Kostencompensatieregeling per 1 januari 2031	Complementeert in pakket 1 de "directe" compensatie aan glastuinbouwbedrijven voor hogere CO2-prijs ETS2. In pakket 2 is de kostencompensatieregeling nodig om de verhoogde ambitie van de bijmengverplichting en afbouw verlaagde energiebelastingtarieven naar 2035 te accommoderen.
Energiebelasting	Geen wijzigingen (bestaande afbouw verlaagd energiebelastingtarief 2025-2035 blijft gehandhaafd)	Nieuwe verlaagde energiebelastingtarieven glastuinbouw (t/m 10 mln. m3) per 1-1-2027, lineaire afbouw 2031-2035	Biedt in pakket 2 "gemiddelde" compensatie voor de "overshoot" van ETS2 in 2029/2030 en voor de brede bijmengverplichting.
Randvoorwaarden	Actieprogramma Energietransitie Glastuinbouw	Geen budget	

Bijlage: Effecten pakket 1

Tabel 1.1: Overshoot ETS2 na afschaffen CO2-heffing en introductie kostencompensatieregeling

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Prijspad ETS2			30	50	55	55
Afschaffen CO2-heffing	-9,50	-16,1	-22,7	-29,3	-35,9	-42,5
Kostencompensatieregeling					-19,1	-12,5
Overshoot ETS2 na compensatie	-9,50	-16,1	7,3	20,7	0	0
Bedrijf met ketel < 170.000 m3	-9,50	-16,1	7,3	20,7	0	0
Bedrijf met WKK 1 mln. m3	-9,50	-16,1	7,3	20,7	0	0
Bedrijf met WKK 6 mln. m3	-9,50	-16,1	7,3	20,7	0	0

Tabel 1.2: Budgettaire effecten (prijspeil 2025)

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Cum.
Inkomsten opt-in ETS2							
Afschaffen CO2-heffing GTB							
Kostencompensatieregeling ETS2							
Actieprogramma Randvoorwaarden Glastuinbouw							
Envelop compensatie glastuinbouw							
Totaal							

Bijlage: Effecten pakket 2

Tabel 2.1: Overshoot ETS2 na afschaffen CO2-heffing en verdere verlaging verlaagd energiebelastingtarief GTB

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Prijspad ETS2			30	50	55	55
Bijmengverplichting (75%, 1 jaar uitstel)			8,3	12,8	21,2	34,0
Afschaffen CO2-heffing	-9,50	-16,1	-22,7	-29,3	-35,9	-42,5
Overshoot voor energiebelasting	-9,50	-16,1	15,6	33,5	40,3	46,5
Bedrijf met ketel < 170.000 m3	-10	-16	-14	-26	-49	-72
Bedrijf met WKK 1 mln. m3	-10	-16	7	17	15	13
Bedrijf met WKK 6 mln. m3	-10	-16	7	17	15	13

Tabel 2.2: Budgettaire effecten (prijspeil 2025)

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Cum.
Inkomsten opt-in ETS2							
Afschaffen CO2-heffing GTB							
Compensatie energiebelasting							
Envelop compensatie glastuinbouw							
Totaal							